

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

5. Quomodo timor commendandus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

CAPVT V.

Quomodo timor commendandus.

Primò, catendum est ne plus æquo properatâ nostri fiduciâ, timorem illum damni vel pœnæ imperfectû, mentis in timæ medullis insinuare negligamus: ima qui non pertransierit, non perueniet ad summa; & initia qui contemnit, ad extremorum perfectionem non pertinet. Habet etiam timor iste, ad arcenda mala, & cupiditates coërcendas vim maximâ, quam in tanta voluntatis humanæ infirmitate ac inconstantia, in primis cōseruari ac vigere necessum est. Sic autem cōseruari, imò & augeri cupio, vt timor quidem damni, timor que pœnæ augeatur, id verò imperfectionis, quæ forinsecus & aduentitiè adiuncta est, nempe prauæ delectationis cupido, minuatur, imò extrudatur; nec enim in Religiosi viri animo, eiusmodi labem insidere, ferendum esset.

At, inquires, vbi nullus prauus amor superest, timor perfectus adest, cum ideo reddatur imperfectus, quod malum amaret, si pœnâ nō timeret. Verum, sit necne in eiusmodi homine timor perfectus, nihil assero, nihil moror; id dico, ex timore pœnæ vitare malum, nullo modo ad amaram, non nihil adhuc imperfecti habere; nec enim ita perfectus est, ac si solius virtutis, soliusque Dei gratia vitaretur; atque hic timor, quâdiu hanc miserâ peccantemque vitam viuimus, vtiliter admodum animû insidet: nec est à ratione alienum, si in eo viro qui perfectum timorem possidet, aliquam etiam actionem timor imperfectus exprimat, quis enim abs vllò hominû exigat, vt omnia semper perfectissimè faciat: & quis nesciat, remissioni, alternationi, varietati, iustissimas esse leges & tempora?

Sed ne fallaris nomine, obserua diuerso significatu. dici aliquid imperfectû, Primò ita vt deficientis & à recto alieni aliquid inesse indicetur, qualis est ille timor, qui amat voluptatē, timet pœnâ, eiusque solius formidine à malo concupito abstinet: hæc enim illicitæ voluptatis cupiditas adiuncta, praua est, & imperfectio est, reprehensione digna. Aliter imperfectû dicitur, quod & vitio propriè careat, & careat vera & absoluta perfectione, qualis est timor pœnæ, cuius vnius formidine sic abstinetur à malo, vt licet non ametur malû, eius tamen vitandi, sola tunc ratio pœnæ, menti occurrat; quæ ratio, iusta quidē est (quid enim iustius, quàm tantis suppliciis occasionem negare?) nihilque mali admittendum habet, cum nihil prauæ cupiditatis animum tangat; at tamen non ea est, quæ ex summo virtutis Dei que amore sit profecta, ideoque (quod est imperfectum esse) non omnino perfecta est.

Alterum etiam notatu dignû est, non iisdem è rebus huius vtriusque timoris concitandi, petenda esse argumenta, cumque; vtroque nos instructos esse, & ab

imperfectiore ad perfectiore progredi oporteat, eas in nobis esse cogitationes
 ciendas, quæ timori Dei excitando, cōseruando, perficiendo conferant. Diuinæ
 seueritatis exempla, angelorum in demones miseranda conuersio; tot myriadū
 Deum ignorantū inopina, sed crebra damnatio; diuitum, sapientum, nobiliū,
 eorumq; quos deprædicant homines, nulla apud Deum æstimatio; gratiæ, pro-
 uidentia, prædestinationis modus & ratio, modū omnem & rationem ingenij
 nostri superans; eorum, quos casus dicimus, neque tamen Deo improuisi sunt,
 conuersiones admirandæ, tam in priuatis quàm publicis rebus, vita, morte, pa-
 ce, bello, lætis, tristibus, secundis, aduersis, gloria, infamia, ruina, perseverantia,
 & reliqua varietate infinita; sed præ omnibus, æternitatis, sine caritū, miser-
 rima, vel beatissima, immensum vtrimque pondus; & quod harum alterā, per-
 spicacissimo rigidissimoque Dei iudicio, & sententiā numquā euomendā, om-
 nes homines, breui, post huius effluentis vitæ momentū, necessariō subibimus.
 Hæc sunt quæ sapiens in memoriā reuocata, salutari timore sauciabunt: quæ ta-
 men eadē, si non tantopere ad diuinorum iudiciorum terrorem, sed ad sapien-
 tiæ & prouidentia diuinæ tum admirabilitatē, tum in eos quos adamauit po-
 tentem benignitatem flexeris, castum, quem diximus, timorem excitabis: illum
 tamen præ ceteris pariet & fouebit crebra beneficiorum diuinorum cum gra-
 titudinis affectu recordatio, sed eorū maximè beneficiorū, quæ tibi vni, & ma-
 ximè immerenti, multa & magna collata fuisse recensebis: itemque humilis &
 sedula, immensa maiestatis diuinæ, nos & nostra omnia perpetuō respectantis,
 nobisque intimè semper adstantis contemplatio, etenim si ex abiectissima ple-
 be pauperculus, potentissimi Imperatoris miseratione in filium adoptetur, no-
 bilissimoque huic, & in corona Magnatum conspicuo parenti adstet, quanta
 futurū putas vt eum veneratione prosequatur, composito ad modestiam oculo
 respectet, caueatque ne ex vlllo corporis totius habitu, erumpat quod meritō o-
 culos eiusmodi patris offenderet: quid nos igitur decet, vilia ex nihilo gemi-
 na, peccati tabo fœdatos, perduellionis reos, æternorum fomites ignium? quan-
 ta sollicitæ mentis reuerentia Deo adstare, purissimisque angelorum spiritibus
 admistos erubescere, & omnia in nobis contentissima vigilia circumspectare,
 ne fortè aliquid prodeat quod tantæ maiestatis præsentia sit minus dignum? *Boët extra-
 mo lib 5.*
Magna nobis est, si dissimulare nolumus, necessitas indicta prohibitæ, cum ante oculos a-
gimus iudicis cuncta cernentis, verè & probè suam consolationem claudens dixit *consol.*
 Seuerinus.

Denique cum timore Dei tangeris, velim vt non magnopere angaris, missum
 potiùs facias, vt te timor impellat; habet ea disquisitio parum admodū vtili-
 tatis, nitendum vt sit vigeatque timor Dei, modò ex his, modò ex illis rationi-
 bus, crebrius tamen ex illis quæ à beneficiis, à iudicio in futurū incerto, à sum-
 ma Dei maiestate & dignitate ducuntur. Quibus permotus, si nihil actionum
 tuarum indiscussum abire permiseris, crebrò, sincerè, seuerè, de singulis à te

ipso rationem exegeris, pacatè in res ipsas non effundaris, tuis animi motibus scrutator accuratus inuigiles; ne dubita, timorem illum sanctum, siue sciens, siue nesciens, consequèris.

C A P V T VI.

Quomodo timore Dei utendum.

Latissimè spectat Dei timor, eiusque vis in omnem humanæ vitæ partem vsque quaque diffunditur, quare ad quoduis virtutis exercitium, cuiusuis peccati fugam valet plurimum, possetque multiplex eius vsus prolixius recenser; paucis eum notabo qui Religiosum magis deceat.

Opto igitur, mi frater, vt ne vnquam à memoria tua recedat, tibi coram eo esse contremiscendum, qui potest & corpus & animum mittere in gehennam, mitteretque si grauioribus peccatis obnoxium, æternæque beatitudine indignum repererit; qui in cogitatus & actus nostros intentissimè prospicit, eorumque partes omnes exquisitè iustitiæ lance perpendit; qui quem vult, iustè derelinquit, quem vult, piè atque miseranter ad gloriam prouehit; qui nullius egens, benè facit quia bonus est, iustè iudicat quia iustus est, quos vult amat quia solus amore dignus est, & solus amore dignos facit; potens & sapiens est, potentesque & sapientes non idcirco abiicit; bonus & verus est, ideoque humiles & abiectos erigens, inflatos & sibi præidentes aspernatur; solus bonitatis, virtutis, gloriæ, salutis æternæ largitor optimus; spiritus, infinita quadam puritate puritatem omnem procreatam antecedens, obsequio, amore, cultu, reuerentia infinitè (vt sic loquar) infinita dignus; Deus, cuius ira nemo resistere potest, & sub quo curuantur qui portant orbem, coram quo, in reuerentiæ & pudoris argumentum, ipsa Seraphim faciem velant, conditor, & supremus omnium Dominus, qui apud Prophetam ait, *Cælum sedes mea, terra autem scabellum pedum meorum: — Omnia hæc manus mea fecit: ad quem autem respiciam, nisi ad pauperculum, & contritum spiritu, & trementem sermones meos? Audi quid loquatur; terra, cælum, quidquid cæli ambitu continetur, estque vel sola Dei voluntate, vel indita naturis facultate, vel hominum industria & arte perfectum, ea omnia quasi sua summa sibi iure vendicat, & vt res nihil vix aspectione dignatur; ad eum verò qui se pauperculum agnoscit, cuius animus timore Dei exornatur, benignus respicit, eumque suis donis augendum, felicitate cumulandum, bonus Dominus, miserator & misericors suscipit. Hunc igitur hæc ratione frequenter tibi præsentem facias, reuerearis & timeas velim.*

Huius autem timoris vim eò maximè dirigi, ac de industria destinari cupio, vt dicere cum sanctissimo Iobo possimus aliquando, *Verebar omnia opera mea: quod est, in omni meo cogitatu, & opere, perpetuò mihi comes adest timor Dei, hic me dormitantem excitat, torpentem stimulat, cessantem instigat, securam,*

Iob 9.

Isaia 66.

Iob 9.